

Inlaat Op Maat: polderinnovatie

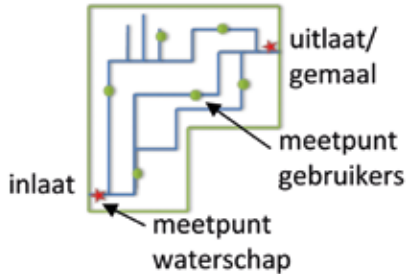
Polderen betekent compromissen sluiten en samenwerken (politiek), maar betekent ook het aanleggen en beheren van polders. Een woord dat volgens sommigen de kern raakt van de Nederlandse identiteit. Volgens anderen staat juist door het polderen de natte natuur in de polders in een aantal gevallen ernstig onder druk. Zowel de waterkwaliteit als het waterpeil is daar namelijk zodanig dat het ten koste gaat van planten en dieren in natte natuurgebieden. 'Gewoon slim meten' kan veel problemen voorkomen.

> Een polder heeft een waterinlaat, een hoofdwatergangenstelsel, kleinere sloten en een gemaal dat water uit de polder weg kan pompen. Waterinlaat is belangrijk in de seizoenen dat landbouwgewassen en wilde planten groeien en er veel water verdampt. De inlaat is de afgelopen decennia steeds toegenomen, onder andere omdat in de winter het wateroverschot wordt weggemalen in plaats van vastgehouden. In de zomer is er dan compenserende aanvulling nodig. Met ingelaten water wordt ook 'gespoeld' om een gewenste waterkwaliteit te bereiken en te handhaven, waarna het overtollige water bij het gemaal weer naar de boezem wordt gepompt. Het duidelijkste voorbeeld hiervan zijn brakke gebieden, nabij de kust of in droogmakerijen, waar

een overmaat aan zoet water doorheen wordt geleid: wilde planten van brakke oevers en water zijn heel sterk achteruitgegaan. De hoeveelheid ingelaten water wordt vaak niet gemeten en de inlaat wordt soms ook letterlijk overgelaten aan groepen telers. Hoe het ingelaten water zich door de polder verspreidt was tot voor kort al helemaal niet in beeld, aangezien dat kostbare monitoring zou vereisen die zich niet terugverdient.

Inlaat beperken

Innovatie is vaak het gevolg van een briljant idee dat bij individuen ontstaat en komt zelden voort uit een compromis. Polderinnovatie heeft daarom iets van een *contradictio in terminis* in zich. Toch is dit precies waar dit jaar de Innovatieprijs van

De EC-meting verloopt eenvoudig met een aan een smartphone verbonden sonde.

foto Acacia Water

de provincie Noord-Holland voor is uitgereikt. Het betreft het advies aan de Waterschappen met als titel: "Inlaat Op Maat". Het doel van Inlaat Op Maat is de bovenbeschreven inlaat van water te beperken tot wat werkelijk nodig is voor de landbouw. Uit proefmetingen is gebleken dat veertig tot vijftig procent van de inlaat als overmatig doorspoelen kan worden aangemerkt. Een overmaat dus die bedoeld is om zeker te zijn dat de waterkwaliteit overal voldoet aan de gestelde normen. Inlaat Op Maat wil efficiënter watergebruik bevorderen, mede door besparen op inlaatwater. Dit kan onder andere leiden tot aanzienlijke energiebesparingen: wat niet wordt ingelaten hoeft er ook niet uitgepompt te worden. Acacia Water, een adviesbedrijf voor waterbeheer, heeft samen met bloembollentelers en LTO een concept uitgewerkt. Het concept komt er op neer dat gebruikers en het waterschap op meerdere punten, verspreid over de polder, waterkwaliteit meten. Een aan een smartphone gekoppelde sensor meet de EC-waarden (een maat voor het zoutgehalte en de

hoeveelheid voedingsstoffen) waarna de bijbehorende App deze inclusief de locatie, datum en tijd naar de centrale databank stuurt. Gebruikers meten periodiek, vooral in het groeiseizoen, het waterschap meet meerdere keren per dag. Een programma genereert op basis van de data een puntenkaart van de polder op basis van actuele en historische informatie van waterkwaliteit in relatie tot het waterinlaatregiem. Hiermee komt de relatie tussen inlaat en verspreiding van het effect van de inlaat op waterkwaliteit in beeld. Ook ontstaat hiermee dus inzicht in het effect op de minder gemakkelijk bereikbare haarvaten van het waterstelsel. In eerste instantie is de innovatie gericht op het waterschap en de agrariër. Zij kunnen hun dagelijkse werkzaamheden efficiënter uitvoeren dankzij deze extra informatie.

Voordeel voor natuur

Een natuurterrein in deze polder, waar het grondgebruik de waterkwaliteit niet negatief beïnvloedt, kan nu buiten de hoofdstroom van het doorspoelen gehouden worden dankzij het

nauwkeuriger kunnen regelen van de waterinlaat en de verspreiding van water in de polder. Tot nu toe kon dat niet en deze kennis was bij de eerste ronde van de Kaderrichtlijn water (KRW) nog niet beschikbaar. Natuur was weliswaar niet het doel van dit concept, maar kan bij slimme toepassing, gecombineerd met het uitgekiend geleiden van het aanvoerwater, hier beslist baat bij hebben. Voor de natuur belangrijke watertypen - zoals brak en schoon water vlakbij zee, of afstromend duinwater aan de binnenduinstrand - kunnen makkelijker gevrijwaard blijven van 'bollenteeltwater'. En daarmee kunnen hun karakteristieke levensgemeenschappen (= KRW-doelen) weer opkrabbelen. Polderinnovatie, het kan dus echt.<

Erwin Al, redactie@vakbladnbl.nl

Voor meer informatie:

Tine te Winkel, tine.tewinkel@acaciawater.com en
Jouke Velstra, jouke.velstra@acaciawater.com
www.acaciawater.com / 0182 - 686424

Optimalisering van de waterinlaat betekent alleen doorspoelen voor zover noodzakelijk voor de waterkwaliteit.

foto Acacia Water

